

CYNGOR SIR YNYS MÔN

ADRODDIAD I:	PWYLLGOR GWAITH
DYDDIAD:	27 TACHWEDD 2017
PWNC:	SYLFAEN Y DRETH GYNGOR AR GYFER 2018/2019
AELOD(AU) PORTFFOLIO:	CYNGHORYDD JOHN GRIFFITH (AELOD PORTFFOLIO – CYLLID)
PENNAETH GWASANAETH:	MARC JONES – PENNAETH SWYDDOGAETH (ADNODDAU) A SWYDDOG ADRAN 151
AWDUR YR ADRODDIAD:	GERAINT H JONES (RHEOLWR GWASANAETH REFENIW A BUDD-DALIADAU)
RHIF FFÔN: E-BOST:	01248 752651 ghifi@ynysmon.gov.uk
AELODAU LLEOL:	DIM YN BERTHNASOL

A - Argymhelliad/Argymhellion a Rheswm/Rhesymau

Rwy'n argymhell fod y Pwyllgor Gwaith yn gwneud y penderfyniadau isod:-

1. Nodi cyfrifiad sylfaen y Dreth Gyngor gan y Pennaeth Swyddogaeth (Adnoddau) a'r Swyddog Adran 151, fydd yn cael ei ddefnyddio gan Llywodraeth Cymru ar gyfer cyfrifo'r Grant Cynnal Refeniw i Gyngor Sir Ynys Môn am y flwyddyn 2018/19, sef 30,663.09, (gweler **Atodiad A** ar gyfer y cyfrifiad o sylfaen y dreth at y diben yma - Rhan E6).
2. Cymeradwyo'r cyfrifiad at ddiben pennu Sylfaen y Dreth Gyngor gan y Pennaeth Swyddogaeth (Adnoddau) a Swyddog Adran 151 am y cyfan o'r ardal ac am rannau ohoni dros y flwyddyn 2018/19 (gweler **Atodiad A** ar gyfer y cyfrifiad o sylfaen y dreth – Rhan E5).
3. Yn unol â Deddf Cyllid Llywodraeth Leol 1992 a Rheoliadau Awdurdodau Lleol (Cyfrifo Sylfaen y Dreth Gyngor) (Cymru) 1995 (SI1995/2561) fel y cawsant eu diwygio gan SI1999/2935 a Rheoliadau Awdurdodau Lleol (Cyfrifo Sylfaen y Dreth Gyngor) a'r Dreth Gyngor (Dosbarthiadau Rhagnodedig o Anheddau) (Cymru) (Diwygiad) 2004 a Rheoliadau Awdurdodau Lleol (Cyfrifo Sylfaen y Dreth Gyngor)(Cymru)(Diwygiad) 2016, y rhain yw'r cyfansymiau y mae Cyngor Sir Ynys Môn wedi eu cyfrif fel Sylfaen y Dreth am 2018/19 sef 30,773.31 ac am y rhannau hynny o'r ardal sydd wedi eu rhestru isod:-

Amlwch	1,474.10
Biwmares	1,061.76
Caergybi	3,847.36
Llangefni	1,920.50
Porthaethwy	1,406.50
Llanddanielfab	367.43
Llanddona	373.78
Cwm Cadnant	1,163.31
Llanfair Pwllgwyngyll	1,300.75
Llanfihangel Esceifiog	683.71
Bodorgan	451.48
Llangoed	650.28
Llangristiolus a Cherrigceinwen	607.78
Llanidan	410.02
Rhosyr	989.60
Penmynydd	238.97
Pentraeth	555.87
Moelfre	617.45
Llanbadrig	660.71
Llanddyfnan	499.45

Llaneilian	553.29
Llannerchymedd	521.77
Llaneugrad	180.08
Llanfair Mathafarn Eithaf	1,802.82
Cylch y Garn	396.33
Mechell	538.24
Rhosybol	474.13
Aberffraw	292.45
Bodedern	426.29
Bodffordd	417.41
Trearddur	1,274.47
Tref Alaw	251.64
Llanfachraeth	222.77
Llanfaelog	1,259.89
Llanfaethlu	284.08
Llanfair-yn-neubwll	557.91
Y Fali	976.38
Bryngwran	353.35
Rhoscolyn	355.61
Trewalchmai	353.59

RHESYMAU A CHEFNDIR

Mae'r cyfrifiadau wedi cael eu gwneud yn unol â Chanllawiau Llywodraeth Cymru ar gyfer Anheddau'r Dreth Gyngor (CT1 v.1.0) 2018/19 yn seiliedig ar nifer yr eiddo mewn bandiau amrywiol ar y rhestr brisio ar 31 Hydref 2017 a chrynhair gan yr Awdurdod tan rhan 22B(7) o Ddeddf Gyllid Llywodraeth Leol 1992, fel yr ychwanegwyd gan Deddf Llywodraeth Leol 2003. Mae'r cyfrifiadau yn cymryd i ystyriaeth disgowntiau, eithriadau a phremiymau a hefyd newidiadau i'r rhestr brisio sy'n debygol yn ystod 2018/19.

Rhaid i Gyngor Sir Ynys Môn, fel awdurdod bilio, gyfrifo sylfaen y Dreth Gyngor ar gyfer ei ardal ac ar gyfer gwahanol rannau o'i ardal a rhaid rhoi gwybod am y symiau hyn i'r cyrff sy'n codi trethi a phraeseptau erbyn 31 Rhagfyr 2017. Eleni, mae Llywodraeth Cymru wedi gofyn am y wybodaeth i bwrpas gosod y Grant Cymorth Refeniw erbyn 22 Tachwedd 2017 ac i bwrpas pennu'r dreth (wedi cadarnhad gan y Pwyllgor Gwaith) erbyn 3 Ionawr 2018.

Mae'r cyfrifiadau yn **Atodiad A** yn seiliedig ar gadarnhau disgownt o ddim ar gyfer Dosbarthiadau A, B a C ar gyfer 2018/19 gan y Cyngor llawn yn ei gyfarfod ar 28 Chwefror 2018 ac yn cymryd i ystyriaeth penderfyniad y Cyngor Llawn ar 10 Mawrth 2016 i godi premiymau o 25% ar dai gwag ac ail dai perthnasol ar gyfer 2017/18 ymlaen. Mae'r cyfrifiadau hefyd yn seiliedig ar i'r Cyngor llawn gadarnhau yn ei gyfarfod ar 12 Rhagfyr 2017 y bydd y Cynllun lleol cyfredol Gostyngiadau'r Dreth Gyngor yn parhau fel y mae ar gyfer 2018/19. Mae Llywodraeth Cymru'n parhau i gwrdd yn llawn â chostau cynllun cenedlaethol blaenorol y DU ond bydd costau oherwydd baich achosion ac/neu gynnydd yn y Dreth Gyngor yn syrthio ar gynghorau lleol.

SYLFAEN Y DRETH GYNGOR AR GYFER CYFRIFO'R GRANT CYNNAL REFENIW

Bydd cyfanswm y disgownt cyfwerth â band D, cyn addasu ar gyfer y gyfradd gasglu, (ac sy'n cynnwys lwfans ar gyfer tai sy'n eiddo'r Weinyddiaeth Amddiffyn), yn cael ei ddefnyddio wrth gyfrifo'r hawliadau ar gyfer Grant Cynnal Refeniw 2018/19. **OND**, bydd y cyfanswm yma, sy'n cael ei ddefnyddio wrth gyfrifo'r Grant Cynnal Refeniw, **yn eithrio'r addasiadau am bremiymau**. Cyfrifir y ffigwr yma i fod yn 30,663.09 (i'w gymharu efo 30,735.70 am 2017/18). Mae hyn yn gostyngiad o 0.24%, sef gostyngiad cyffredinol o 40 eiddo lle y gellir codi treth arnynt h.y. mwy o eiddo yn gadael y rhestr brisio (nawr yn cael eu hystyried yn tai gwyliau ac felly yn annomestig) na rhai newydd yn dod i fewn i'r rhestr.

SYLFAEN Y DRETH AT DDIBEN PENNU'R DRETH

Bydd cyfanswm y disgownt cyfwerth â band D sy'n cael ei ddefnyddio at ddiben pennu'r dreth, wedi cael ei addasu gan wneud lwfans ar gyfer methu â chasglu, sy'n parhau i fod yn 1.5% a hefyd, sy'n cynnwys lwfans ar gyfer tai sy'n eiddo'r Weinyddiaeth Amddiffyn. Cyfrifir y ffigwr yma i fod yn 30,773.31. **Nodir, felly, bod y ffigurau a nodir tan argymhelliad 3 yn cynnwys yr addasiadau am bremiymau.**

Cyfanswm y sylfaen arfaethedig am 2018/19 at ddiben pennu'r dreth yw 30,773.31. Mae hyn yn cymharu efo 30,794.83 am 2017/18 ac yn gostyngiad o 0.07%.

Cafwyd newidiadau sylweddol i'r sylfaen y dreth, at pwrpas pennu'r dreth am 2018/19, mewn perthynas ac eiddo lle codir premiymau arnynt wrth gymharu efo 2017/18. Am eiddo lle mae'r premiymau yn berthnasol, mae'r symudiadau yma i'w gweld :-

- mae yna ostyngiad mewn nifer eiddo tai gwag hirdymor lle mae'r premiwm yn berthnasol – 550 am 2017/18 i lawr at 449 am 2018/19 (cyfwerth Band D o 137.50 i lawr at 112.25);
- mae yna gynnydd mewn eiddo ail dai lle mae'r premiwm yn berthnasol – 1,455 am 2017/18 i fyny at 1,754 am 2018/19 (cyfwerth Band D o 363.75 i fyny at 438.50).

Mae hyn yn gynnydd o 9.88% yn yr elfen premiwm o sylfaen y dreth, at pwrpas pennu'r dreth. Nid yw'r cynnydd yma, serch hynny, yn ddigonol i osgoi gostyngiad bychan yn sylfaen y dreth at bwrpas pennu'r dreth.

Amcangyfrifir bydd y premiwm o 25% adeg 2018/19 yn codi incwm ychwanegol o bron i £690k i Gyngor Sir Ynys Môn am 2018/19 (ar ôl cymryd ystyriaeth o gynnydd yn y Dreth Gyngor o 4%).

B - Pa opsiynau eraill wnaethoch chi eu hystyried a beth oedd eich rhesymau dros eu gwrthod ac/neu ddewis yr opsiwn hwn?

Mae disgrisiwn gan y Cyngor llawn, dan reoliadau a wnaed dan Rhan 12 o Ddeddf Cyllid Llywodraeth Leol 1992 ac, wedyn, dan Ddeddf Llywodraeth Leol 2003, i osod disgownt i'r dosbarthiadau penodedig o anheddau (yn bennaf tai haf ac ail gartrefi (Dosbarthiadau A a B)). Wrth i hyn gael ei gyflwyno, penderfynodd y Cyngor llawn osod disgownt o ddim i'r ddau ddosbarth penodedig A a B ac mae'r penderfyniad wedi ei gadarnhau yn flynyddol. Ym mis Mawrth 2007, ac ar argymhelliad y Pwyllgor Gwaith, penderfynodd y Cyngor llawn osod disgownt o ddim ar Ddosbarth Penodedig C (rhai mathau o dai gwag tymor hir) a hynny am y tro cyntaf ac mae wedi gwneud hynny bob blwyddyn wedyn.

Byddai rhoi disgownt o 25%, 50% neu 100% yn groes i bolisi'r Cyngor llawn a gwrthodwyd yr opsiwn.

Mae'r Cyngor llawn, ar 10 Mawrth 2016, wedi gwneud penderfyniad i godi premiymau o 25% ar eiddo gwag ac ail dai perthnasol. Mae'r cyfrifiad yma a'r argymhellion yn unol â'r penderfyniad yma.

C - Am ba reswm y mae hwn yn benderfyniad i'r Pwyllgor Gwaith?

Hyd 2004, y Cyngor llawn oedd yn gyfrifol am y cyfrifiad hwn. Bellach, mae'r swyddogaeth hon wedi cael ei thynnu oddi ar y rhestr o swyddogaethau sydd wedi cael eu neilltuo i'r Cyngor llawn. Fodd bynnag, y Cyngor llawn yn hytrach na'r Pwyllgor Gwaith sy'n parhau i fod yn gyfrifol am benderfyniadau sy'n ymwneud â disgowntiau (a phremiymau yn y dyfodol) a phennu Cynllun Lleol ar gyfer Gostyngiadau'r Dreth Gyngor.

CH - A yw'r penderfyniad hwn yn gyson â'r polisi a gymeradwywyd gan y Cyngor llawn?

Mae'r modd y cafodd y sylfaen ar gyfer y dreth ei gweithio allan yn cymryd i ystyriaeth yn llawn y polisi cyfredol a gymeradwywyd gan y Cyngor llawn ynghylch caniatáu disgownt i ddosbarthiadau penodedig A, B a C ynghyd â pholisi'r Cyngor llawn ar ganiatáu gostyngiad hyd at 100% yn y Dreth Gyngor i'r rheiny sy'n gymwys dan gynllun lleol y Cyngor.

Mae'r Cyngor llawn, ar 10 Mawrth 2016 wedi gwneud ei benderfyniad i godi premiymau o 25% ar eiddo gwag ac ail dai perthnasol. Mae'r cyfrifiad yma a'r argymhellion yn unol â'r penderfyniad yma.

D - A yw'r penderfyniad hwn o fewn y gyllideb a gymeradwywyd gan y Cyngor?

Bydd y cyfrifiad o sylfaen y dreth yn galluogi'r Cyngor llawn i bennu'r gofynion o ran ei Dreth Gyngor i gwrdd â'r gyllideb a gymeradwywyd ganddo ar gyfer 2018/19

DD - Gyda phwy wnaethoch chi ymgynghori?

Beth oedd eu sylwadau?

1	Prif Weithredwr / Uwch Dim Arweinyddiaeth (UDA) (mandadol)	Dim Sylw
2	Cyllid / Adran 151 (mandadol)	Awdur yr adroddiad.
3	Cyfreithiol / Swyddog Monitro (mandadol)	Dim Sylw
4	Adnoddau Dynol (AD)	
5	Eiddo	
6	Technoleg Gwybodaeth Cyfathrebu (TGCh)	
7	Sgriwtini	
8	Aelodau Lleol	
9	Unrhyw gyrff allanol / arall/eraill	

E - Risgiau ac unrhyw gamau lliniaru (os yn berthnasol)		
1	Economaidd	
2	Gwrthlodi	
3	Trosedd ac Anhrefn	
4	Amgylcheddol	
5	Cydraddoldebau	
6	Cytundebau Canlyniad	
7	Arall	<p>Efallai na fydd y cyfrifiad o sylfaen y dreth yn ddigon cywir h.y. eithriadau a disgowntiau wedi cael eu gweithio allan yn anghywir, amcangyfrif anheddau sy'n gymwys i godi premiymau 25% arnynt yn anghywir, y newidiadau sy'n debygol o ddigwydd yn 2018/19 yn anghywir, megis tanamcangyfrif erydiad yn sylfaen y dreth dros y blynyddoedd, e.e. gostyngiadau bandio a chyfraddau casglu sy'n rhy optimistaidd. Y risg i'r Cyngor fyddai diffyg o ran faint o'r Dreth Gyngor y byddai'n ei chasglu yn ystod y flwyddyn.</p> <p>Ceisir lliniaru hyn drwy gymryd ymagwedd geidwadol wrth amcangyfrif nifer yr anheddau newydd a'r rhai lle gellir codir premiwm arnynt, a thrwy wneud lwfans ar gyfer erydiad yn sylfaen y dreth a'r gyfradd gasglu.</p>
F - Atodiadau:		
Atodiad A: Cyfrifiad ar gyfer Sylfaen y Dreth Leol 2018/19		
FF - Papurau Cefndir (cysylltwch os gwelwch yn dda gydag awdur yr Adroddiad am unrhyw wybodaeth bellach):		
Canllawiau Llywodraeth Cymru ar Anheddau'r Dreth Gyngor (CT1) 2018/19		

CYFRIFIAD SYLFAEN Y DRETH GYNGOR LEOL 2018/19

BAND		A*	A	B	C	D	E	F	G	H	I	CYFANSWM
Rhan A	ANHEDDAU TRETHADWY											
A.1	Holl anheddau trethadwy		4,622	6,540	6,464	7,054	5,307	2,561	1,025	158	48	33,779
A.2	Anheddau sy'n derbyn gostyngiad anabledd		15	42	45	88	74	45	17	10	6	342
A.3	Cyfanswm yr anheddau trethadwy wedi'i addasu (cymryd i ystyriaeth gostyngiadau anabledd)	15	4,649	6,543	6,507	7,040	5,278	2,533	1,018	154	42	33,779
Rhan B	ADDASIADAU DISGOWNT A PHREMIWM											
B.1	Anheddau heb ddisgownt neu bremiwm (gan gynnwys eiddo gwag ac ail gartrefi heb ddisgownt neu bremiwm)	7	1,805	3,528	3,735	4,374	3,584	1,878	744	99	28	19,782
B.2a	Anheddau gyda disgownt o 25% (ag eithrio eiddo gwag ac ail gartrefi)	8	2,614	2,750	2,307	2,123	1,280	450	162	24	3	11,721
B.2b	Anheddau gyda disgownt o 50% (ag eithrio eiddo gwag ac ail gartrefi)	0	6	8	17	7	14	7	10	4	0	73
B.3a	Anheddau gyda disgownt amrywiol ag eithrio 25% neu 50%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B.3b	Anheddau gyda disgownt eiddo gwag neu ail gartref	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B.3c	Anheddau gyda phreimiwm eiddo gwag neu ail gartref	0	224	257	448	536	400	198	102	27	11	2,203
B.4	Cyfanswm yr anheddau a addaswyd sydd yn daladwy	15	4,649	6,543	6,507	7,040	5,278	2,533	1,018	154	42	33,779

